

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Cap del Servei d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL-LABORADORS

JOAN AGULÓ :: LISINI ANDREU :: JOAN ANGEL I
 GENÍS :: JOAN ARUMI :: LLORENC BADELL :: JO-
 SEP R. BATAILLER :: GUILLEM DE BENAVENT
 LEANDRE CERVERA :: ALBERT DANEO :: C. R. DA-
 NÉS I CASABOSCH :: FRANCESC DOU :: M. FAURA
 I SANS :: PERE J. GIRONA :: PERE GONZALEZ
 LLUIS GUITART :: JOAN GUITERAS :: MANUEL
 LLENAS :: PERE J. LLORT :: ARNEST MESTRE
 CRISTÓFOL MESTRE :: JAUME NONELL I COMAS
 FRANCESC NOVELLAS :: VICENS NUBIOLA :: C. OLI-
 VERAS I MASSÓ :: CARLES PI SUÑER :: JAUME
 RAVENTÓS :: JOSEP M.^a RENDÉ :: M. ROSSELL I
 VILA :: JOAN SALOM :: JOSEP M.^a SOLER I COLL
 SEGIMON VANDRELL :: ERASME D'YMBERT
 VALERI SERRA I BOLDÚ (SECRETARI)

SUMARI

Els directors, per *Josep Maria Rendé*. — Més sobre el Saló de la Màquina Agrícola, per *Carles Pi Suñer*. — La Ramaderia a Mallorca, per *M. Rossell i Vilà*. — Guerra als destructors, per *Josep Vidal Munné*. — XI Assemblea de la «Unió de Vinyaters» a Tarragona, per *T. Vinyes i Bosch*. — Comentaris. — Informació vinícola, per *Pere Joan Llort*. — Informació oleícola, per *Lisini Andreu*. — Noticiari. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya. — Consultori, per *A. M., Cam., I. T. i A. M.*

Direcció i Administració: Escudellers, número 10 bis - BARCELONA

Viticultors!

Els Pulveritzadors ~ "Mochila"

«ECLAIR» VERMOREL

«EXCELSIOR» GOBET

Ensofradors

«ORNAGE», senzilla, VERMOREL

«TORPILLE», doble efecte, VERMOREL

de mà «LE FURET»

MARQUES LLEGÍTIMES



És el material vitícola que es fa imprescindible
en el tractament de les vinyes



VICENS VILA CLOSA

(SUCCESSOR DE KEGELS I VILA)

Material Viti-Vinícola. — Aparells de precisió.
— Productes Enològics. — Articles de boters

PASSEIG DE GRACIA, 88

Telèfon 1338 G.

BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

ARBRES

PER A REOBLAR RIBERES

POLLS BORDILS, POLLS NEGRES
CAROLINES, PLÀTANS, ACÀCIES

Casa especialitzada en la producció de POLLS :: Una pràctica seguida durant vint-i-cinc anys, en la selecció de les millors varietats d'aquests arbres, és garantia de que servim les classes de POLLS de més ràpid i de major desenrotlló

MIQUEL BOSCH BATLLE
BORDILS (Girona)

NOTA. — Contestarem quantes consultes s'ens dirigeixin interessant el millor èxit de les plantades.

SINDICATS AGRICOLES I VINATERS

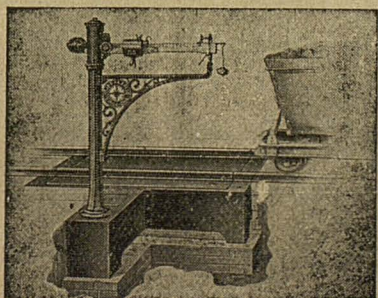
PER A TOTA MENADE
TINES PER A VI, BASSES
PER A AIGUA I
CONSTRUCCIONS DE
CIMENT ARMAT,

LA CASA

LLUIS SANS

Carrer Trafalgar, 14
BARCELONA

TÉ ESTABLERTA
UNA SECCIÓ ESPE-
CIAL DE PRESSU-
POSTOS I PLÀNOLS



Bàscula model 253 per a pesar vagonetes

BÀSCULES **ARISÓ**

SANS, 12 : BARCELONA

Les utilitzen en quasi tots els Sindicats, magatzems d'olis i vins i indústries, per llur duració, seguretat i exactitud.

Caixes d'acer per a guardar valors

per a obrir amb clau i sense clau.
Demani dibuixos i preus a

ARISÓ : Sans, 12 : BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat
Parlament, 9
Barcelona

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

Fertilitzador
adiactiu H. B. C.

MARCA **“U. R. T”**

que és un poderós estimulant
de la vegetació que augmenta
les collites d'un 20 a un 50 %

De venda en les principals cases d'adobs

LA HISPANENSE INDUSTRIAL
Y COMERCIAL, S. A.

BARCELONA
Bruch, 42
Tel. S. P. 678

MADRID
Argensola, 4
Tel. M. 4146

SOCIETAT ENOLÒGICA DEL Penedès

(Societat Anònima) Continuada de

SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès

PREMSES CONTÍNUES “MABILLE”

Les més perfeccionades : Les més sòlides : Les més econòmiques

BOMBES DE VEREMA “MABILLE”

Instal·lacions modernes per a Cellers Cooperatius

Productes Enològics : Aparells d'anàlisi de vins

Adobs químics : Sofres i Sulfats

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: Pessetes 9 - Fora: Pessetes 10 - Estranger: Pessetes 11

Número solt: Pessetes 0'50

Els directors

Si socialment parlant, haguessim d'establir una divisió entre els homes que constitueixen un Sindicat Agrícola, no la trobaríem d'altra manera més que considerant-los en dos grups: Els directors i els dirigits.

Ja sé què, idealment, se'm podrà dir que l'element director és sempre el que compon la Junta directiva o el Consell d'Administració i que en les nostres organitzacions, avui són directors els que hi perteneixen, per passar demà a ésser dirigits per uns altres, els qui ocupin el seu lloc.

Es clar; el Reglament ho diu, l'esperit de l'associació ho imposa, el caire democràtic que se'ls dona, així ho exigeix... però com que em proposo fer feina positiva i no pas literatura, dir veritats i no embrancar-me en paraules que sonin més o menys dolçament, buscar la realitat de les coses i no enganyar-me en lo que és pura idealitat, hem de convenir que en les nostres, com en totes les institucions, que al fi i al cap són uns compostos d'homes, és molt humà veure-hi elements que, perteneixen o no a la Directiva, formen el que se pot dir element director o, si es vol endolcir un xic la frase, l'element influent en els dissenys i actuació d'un Sindicat. Això és evident.

Els anteriors articles van endreçats a la *massa*, a aqueix element que per la seva fredor, indiferència, poc entusiasme, poc convenciment, o per la manca d'un fort sentiment educat en vers l'associació, constitueix (cal confessar-ho) el que en diuen els dirigits.

Es clar que encara d'aqueixos se'n podria dir quelcom més, però crec que si meditant sobre el què portem exposat, tinguéssim prou força de voluntat per modificar-se, hauríem ja guanyat prou.

Però no puc resignar-me a parlar solament d'aqueixos, no puc cloure sense parlar dels directors ja que, si bé un Sindicat i llur actuació depèn del bon comportament de tots, depèn més fortament encara d'aquests, ja que sota la seva responsabilitat moral han sigut fundades les nostres institucions i amb la mateixa actuen.

Demés, parlar dels uns i assenyalar els seus defectes i no parlar dels altres sapiguent que també en ténen, seria injust.

I en l'element director hi trobem defectes que dimanen de dues causes diferents que cal distingir-les, doncs segons quines siguin incorren en més o menys responsabilitat: En primer lloc, la seva manera

d'ésser després d'haver fundat un Sindicat i d'haver passat totes les coses (posa-hi tu la verdadera paraula, volgut lector) que depenen de la gent de que parlàvem en anteriors articles, i en segon terme als que tot depèn de la seva especial manera d'ésser.

Si solament mirem d'una manera superficial abdues actuacions i la manera d'ésser de la gent d'ambdós grups, trobarem que són tan semblants que quasi es confonen. Unicament hi trobarem diferència, i ben notable, en les causes que les motiven i per ço expressament les hem assenyalades. En els primer s'hi nota inactivitat, però aqueixa és produïda en molts casos, pel cansament, per la necessitat d'una treva per a recuperar forces, però quasi sempre, per la manca absoluta d'estímul en el seu treball constant, per la desconsideració que els tenen els que els segueixen, per la ingratitude dels homes que tants beneficis n'han rebut; és la seva dignitat ressentida davant de les insídies i calúmnies contra ells dirigides i que els fereix mantes vegades en el punt més íntim i més estimat. En els segons és la peresa, solament la peresa el que els guia.

Parlem primer dels del primer grup i parlem-ne perquè, si bé és veritat que són gent cansada i avorrida, són també gent ferma encara i sobretot gent convensuda.

En primer lloc, us heu de fer càrrec que tracteu generalment entre gent que ha sigut moltes vegades enganyada i explotada la seva bona fe, i que cal reconquerir la confiança per molts perduda; que el seu treball els té quasi sempre isolats i per ço poc enterats i sense mitjans per enterar-se del detall de la vostra actuació, que són gent simplíssima i per lo tant dèbil perquè dintre del seu cor i del seu cap hi entrin les més extravagants idees i que cal treballar amb constància i sempre amb l'exemple; cal convèncer, educar, instruir. La culpa no és pas tota dels homes, sinó del moment actual de transició, de la introducció de que, per a ells, noves idees, d'una organització suspirada, si, emperò incoguda. El temps és el qui ha d'obrar, però cal avançar-nos, precipitar la preparació, treballar.

Labor omnia vincit.

Potser és mal que requereix constància i paciència, ja que cal reconèixer que és un mal crònic, però amb bona voluntat d'uns i altres arribarem indubtablement al fi que tots ens havem proposat.

Per l'altra part, pensem que vosaltres, que sou més cultes, que sou els convençuts, que teniu la visió clara de la vostra tasca, heu d'ésser els més forts; vosaltres que esteu més alts, heu de mirar de més alt també i això us exigeix serenitat, fermesa, valentia si es vol, però, sobretot, altesa de mires. Penseu que la major part (penseu-vos-hi bé, *la major part*) de la gent que us segueix, *encara* té la confiança depositada en vosaltres i que no heu de defallir per conservar-la i per a conquerir, tots plegats, la dels que *encara* no li tinguin; no descendiu a confondre-us en el fang pestilent dels vostres detractors i dels vostres calumniadors, perquè us barrejareu i us confondreu amb ells; no mireu mai endarrera ni per a comptar als qui es queden, ni mai a terra per a saber els que cauen, sinó endavant, endavant sempre i sempre enlaire amb la vostra puresa d'intencions i amb la vostra actuació lleial, ferma i honrada. I això no costa pas res; és decidir-se, potser és obra d'un moment, el precís per enlairar-vos.

I parlem ja dels segons.

Aqueixos porten quasi sempre, i escampen entre els seus, les conseqüències d'un mal d'origen: és a dir, que ja d'abans de començar el treball o tot just començat i sense haver actuat gens o molt poc, decauen els seus ànims (si és que mai n'han tingut una guspira) i s'abandonen per peresa o per covardia.

Els han constituït un Sindicat arrastrats per un moment de fals entusiasme, sense el complet convenciment i per tant sense haver premeditat ni tan sols l'orientació que havien de donar-li; qui sap si l'han fundat per l'instint d'imitació, per seguir la ratxa, la *moda dels sindicats* que moltes vegades ells mateixos diuen, o tal vegada per gelosia davant del ressorgiment dels pobles de l'encontrada; ells fan un Sindicat amb la sola raó del *perquè sí*, perquè n'hi hagi al seu poble i després, és clar, la manca absoluta d'ideals i d'orientacions més o menys ben definides i quasi sempre la peresa, la droperia d'eixir de casa en benefici propi i en benefici i profit d'altri (Egoisme?) i per altres causes que es podrien assenyalar, el Sindicat resta inactiu i acaba per morir d'atrofia.

En aqueixos jo no em veig prou capaç d'injectar-ls entusiasme ni una mica tan sols de bona voluntat, ni se pas on recomanar-los per adquirir un remei que els deixondi.

Però que pensin que amb la seva desídia han defraudat les esperances que en les seves paraules i en el seu prestigi havien dipositat els pagesos que de moment els van seguir, que reflexionin que han explotat la bona fe dels qui, desenganyats d'anterior^s actuacions, tant els costa de retornar a l'associació, que es facin càrrec que amb la seva actuació han enganyat els seus homes i amb l'engany i tot, els han robat un temps preciosíssim que tant necessiten per a la seva salvació i que ara, gràcies a vosaltres i al vostre modo de fer, l'han perdut miserablement.

I si amb això no n'hi ha prou, que escampin la vista arreu i veuran com els nostres enemics van adelerats buscant sindicats d'aqueixos per a posar-nos-els davant nostre com exemple del desastre, de la ruïna dels Sindicats.

Demés la perfecta organització social-agrària de Catalunya que ens ha de donar benestar, germanor i riquesa, no dependeix pas de què hi hagi molts Sindicats de gent convençuda i que actuïn i treballin, sinó que han d'ésser tots; vosaltres amb el vostre modo d'actuar destorbeu les iniciatives dels demés; de vosaltres és tota la culpa si no estem ja més endavant en organització, vosaltres sou els únics responsables si ja no s'ha intentada.

Modifiqueu-vos, doncs, o cediu noblement el lloc a altres que qui sap si sense el vostre destorb obraran com a bons i escamparien el bé. No vos doneu vergonya de confessar el vostre fracàs, la vostra peresa i la vostra covardia.

I resten uns tercers.

La gent que expressament no els he inclòs en la divisió establerta. Són els qui amb propòsits falsos i amb mires rastreses s'emparen sots el venerable nòm de Sindicat per escudar la seva mala fe, el seu egoisme i les intencions de satisfer amb ell les seves concupiscències socialment malignes; són els dolents d'un poble, els cacics, els que en volen treu-

re un profit buscant en el Sindicat uns avantatges i preferències injustes, els qui hi pretenen amistats per més tart xafar-les sota el pes d'una bàscula, d'una mesura o d'una urna electoral.

D'aqueixos probablement en parlarem també, i ben extensament, al parlar dels nostres enemics a quin lloc, fent-los justícia, pensem col·locar-los.

JOSEP M.^a RENDE

Cap del Servei d'Acció Social Agrària

Més sobre el Saló de la màquina agrícola

PARLÀREM en el primer article dedicat al «Saló de la màquina agrícola» darrerament celebrat a París, d'aquelles màquines més genuïnament agrícoles, les que serveixen per a les operacions ordinàries de llaurar, sembrar, segar i batre. Mes en l'exposició figuraven també sectors importants d'altres aparells d'interès per l'agricultor.

Un grup nodrit el formaven les màquines dedicades a les primeres transformacions dels productes, essent abundants i ben presentats els petits molins, els aplastadors de grans, els talla-palles i talla-farratges, les calderes i aparells per a la preparació de raccions, etc. Fortament representat era l'utilitatge enològic que ja té una tradició a França, d'on pot dir-se que són originaris la majoria dels seus aparells; i agradava recorre detingudament aquesta secció, mostra indubtable del geni propi de la mecànica francesa, que amb les premses potents — de cargol i contínues — amb els trepitjadors i desarrapadors, amb els elevadors i material anexe, en sortia ben parada de la prova, tot i no tancant el seu conjunt cap forta novetat. Es presentaven també màquines per l'elaboració de sidres i nombrosos aparells — els uns casolans, industrials altres — per la destil·lació d'alcohols. En canvi, era molt escàs el material per a la fabricació d'olis; tot lo més alguna premsa isolada.

Però de totes elles la secció més important era la formada pel material usat en les indústries de la llet. Aparells de tota mena per a la conservació i transport de la llet i per a la fabricació de mantegues i formatges presentats profusament per un gran nombre de cases constructores, omplien tota una ala del palau, de les més concorregudes.

Nombre de màquines junt amb l'interès dels concurrents en feien potser el lloc més viu del Saló i mostraren el desenrotllol importantíssim de la indústria lletera francesa. Jo voldria que aquest exemple, verament colpidor, pogués servir-nos a nosaltres que tant podríem fer en aquest sentit.

Citem encara altres grups de màquines representats, però tampoc sense particulars innovacions: bombes d'elevació d'aigües — sobre tot bombes petites per a proveïment d'aigües en habitacions rurals —; petits grups de motor i dinamo per a la producció de llum; models de coberts i magatzems ben resoltos de cases especialitzades en aquestes construccions; material per a tota mena de tanques; menjadores per a diverses espècies d'animals; màquines de rentar; aparells frigorífics, transmissions

i coixinets de boles; màquines d'asserrar; carros i totes les varietats de vehicles apropiats a l'agricultura; i en varis stands de les cases editores una gran quantitat de publicacions agrícoles—llibres i periòdics—índex demostratiu de la cultura dels agricultors francesos.

Essent indubtablement els motors d'explosió els que més s'adapten a les necessitats de l'agricultura, no podia deixar d'ésser nombrosa la quantitat de models presentats, tant en ço que es refereix als motors fixes com als muntats en tractors. La varietat de petits motors, de reduïda potència, verticals la majoria, és molt gran; tots ells tenen fonaments comuns; les diferències es troben principalment en la recerca de fer possible l'ús de combustibles econòmics. És aquest un desig que clarament es palesava en l'exposició, i que respon a un corrent d'opinió, que ha donat lloc a una campanya intensa, que ha culminat en un congrés; tota ella encaminada a trobar una fórmula tècnicament satisfactòria i barata de lo que anomenen el carburant nacional. És aquesta una preocupació no sols de preu, es vol generalitzar un combustible per a motors d'explosió, compost de substàncies trobades en el mateix país sense tenir que importar-ne de l'estranger, aventatge preciosa tant en la lluita econòmica en temps de pau com en les contingències de guerra en les que les importacions es fan difícils, quan no impossibles. Demés, aquest carburant nacional tindria una gran importància per la França agrícola, ja que les fórmules proposades contenen una crescuda proporció d'alcohol obtingut per destil·lació, lo qual els permet estabilitzacions de conreus. Les noves disposicions més característiques dels motors exposats tendien, doncs, al fàcil aprofitament dels combustibles encara no usats correntment per les seves dificultats de carburació, i que satisfessin la condició d'economia, o la de producció nacional.

Atreien com sempre l'atenció i la curiositat dels visitants, els tractors de les marques més conegudes franceses i nord americanes, representades pels seus models habituals. Avui potser aquesta indústria, després de la formidable embranzida dels darrers anys, està un xic estancada, indecisió que probablement prové de la crisi passatgera per la que (com tot lo que neix amb excessiva rapidesa) sembla passar el cultiu mecànic. Potser contribuïa a la impressió el veure les màquines parades: el seu lloc d'exposició són els concursos a ple camp, on en la lluita contra la terra prenen els tractors el seu vertader prestigi. Entre les arades arrastrades per ells, s'hi veien enginyoses disposicions, que eren tanteigs per a aconseguir amb les arades de cultiu mecànic el mateix resultat que amb les brabants, o sigui girar sempre la terra en el mateix sentit, lo qual dispensaria de l'obligació, sovint perjudicial, de llaurar en rodó, o seguint qualsevol dels diversos sistemes d'ell derivats.

Coincidint amb l'exposició de maquinària, se'n celebrava també una de llavors, que encara que de menor importància que la principal, deixava veure varietats relacionades i aclimatades de considerable valor molt ben exhibides en instal·lacions enginyoses i atraïentes.

La Companyia de ferrocarrils d'Orleans, col·laborava brillantment a l'obra del Saló, exposant una interessantíssima col·lecció d'emalatges per a productes agrícoles i derivats de l'agricultura. Hi havien cistells i caixes d'una gran multiplicitat de models, per a tota classe de fruites, de verdures, i de flors; envasos diversos per a mantegues, formatges i al-

tres productes de la indústria rural, nombrosos embalatges per al transport de bestiar, mort i viu, petit i gros, de tota mena. La instal·lació, variada i molt completa, era de debò interessant i feia veure les facilitats donades a l'agricultura per una campanya clarivident, que posa la màxima atenció en les grans obres, com per exemple la magnífica Estació frigorífica d'Ivry, que en els petits detalls, com es troben en un model apropiat de cistell per a el transport d'unes flors delicades.

Resumint les impressions condensades en els dos articles dedicats al Saló, insistirem en què era una bella mostra de la potencialitat de la indústria francesa de construcció de maquinària agrícola. Aquesta indústria no es presenta amb una greu aridesa d'iniciativa, ni fretura de novetat, però pren la importància del seu volum global, ben representat al Saló per més de 350 cases exposants, que portaren en conjunt maquinària evaluada (segons les declaracions per al segur) en set milions de francs. El desenvolupament de la indústria és conseqüència de la generalització de la màquina al camp, i això ho patentitzava una lleugera observació del públic, sempre nombrós, en el qual abundaven els rostres colrats, els cossos macissos, els tipus definits dels agricultors francesos. De les 55,000 entrades que es despatxaren durant l'exposició, la immensa majoria ho foren a agricultors vertaders, poques, ben segur, a parisencs i curiosos. I aquest públic, ple d'aridesa, parat llargament en els stands, comparant les diferències de les màquines, escoltant les explicacions aclaratòries, feia que del conjunt en sorgís una forta lliçó social, la de l'agricultura francesa marxant disciplinada pels camins assenyalats pels tècnics. Potser en ço que a la màquina es refereix, aquests camins no són prou airejats de modernitat, potser una acceptació sumisa de les direccions establertes pot portar a un cert uniformisme. Més aquests defectes accidentals mai arribaran a contraposar l'acció decidida dels tècnics i dels seus amatents seguidors que han fet de l'agricultura, amb un segur progrés col·lectiu, el factor fonamental de l'economia francesa.

CARLES PI SUNER

Professor de Mecànica Agrícola

La Ramaderia de Mallorca

VI

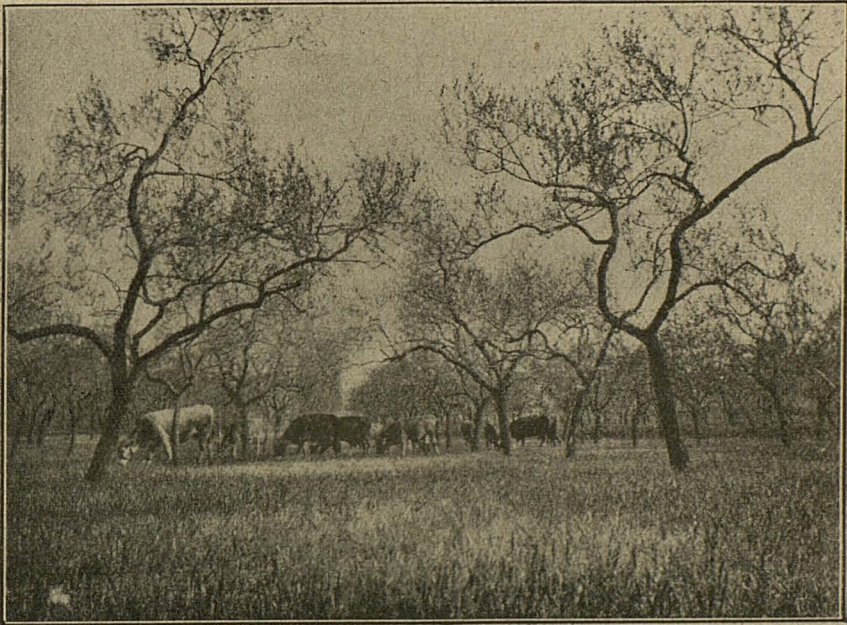
BESTIAR BOVÍ

No procedint amb mètode el vaquer mallorquí no sabrà mai res del cert. Un vaquer em deia que preferia les suïsses, perquè una vegada se li moriren les holandeses; altre, també les suïsses perquè són més rústegues; altre estimava les holandeses per donar més quantitat de llet; altre, les suïsses perquè la llet la donaven més pausadament; altre, les holandeses perquè eren més caluroses; altre, les mestisses perquè reunien la qualitat d'ambdues races.

Aquestes preferències careixen de valor, no tenen més importància que un «em sembla»; és a dir, que els vaquers en un cas obligat no s'atre-

veixen a afirmar rotundament llurs opinions. I encara que així sigués, les afirmacions de dits vaquers no tindrien pel zootecnista la valor de una observació rigurosa, científica, puix ni una sola de les moltes vaqueries que hem visitat tenen una sola raça de vaques; en totes elles les mestisses predominen, i pocs són els vaquers que distingeixen bé i apreciïn la puresa de raça.

Les diversitats de preferències no obstant, podrien servir de base per a realitzar les observacions anotades més amunt, de manera que els vaquers que estimessin més les de pura raça, com els que apreciessin més les mestisses, cada un d'ells podria experimentar el grup més conforme amb els seus gustos.



Si es fes així, al cap de pocs anys s'hauria comprovat les vaques que donen millors resultats. D'aquesta manera, els fets s'imposarien a les divagacions tècniques mal formulades i a les apariències errònies dels vaquers. Naturalment, que a *priori* hi han raons per a decantar-se a favor d'una o altra raça, raons que ja hem exposat en treballs anteriors, escrits com aquest per encàrrec de la Mancomunitat. Però, com déiem no fa gaire, la paraula entre la pagesia, manca d'eficàcia; els fets quan conduïxen repetidament a bons resultats són la guia més natural del pagès. En totes ocasions, quan manca la fe, únicament la personal comprovació dels fets, és qui determina la creència.

Pel demés, les vaques lleteres que hi han a Mallorca s'exploten seguint una pauta semblan a la regida a Catalunya.

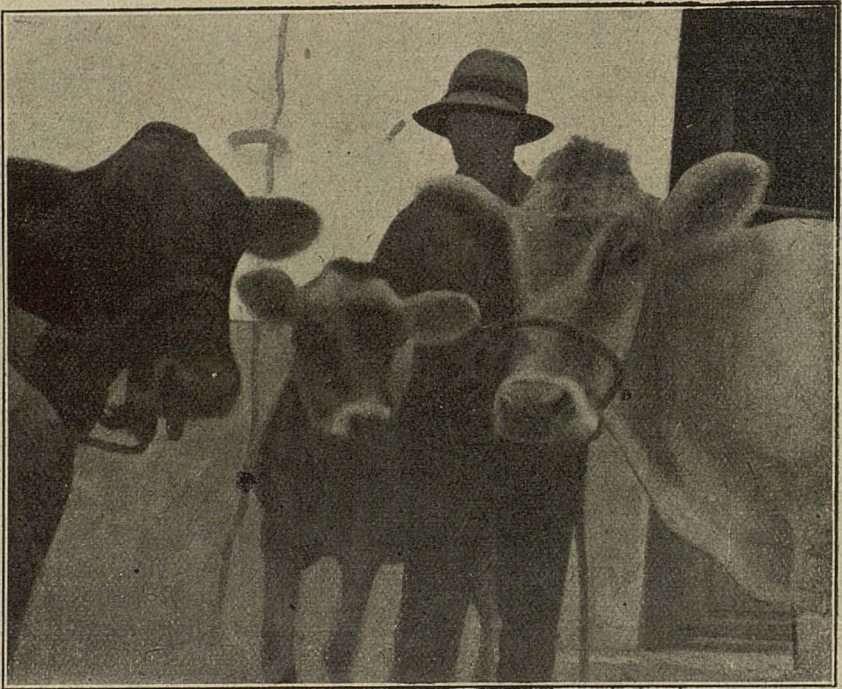
Les indústries làctees que es projecten donaran, segurament, un gran impuls a l'explotació vaquera.

* * *

Les vaques de cria de Mallorca habiten una petita part a les terres de secà i en son major nombre els terrenys empantenegats.

Les finques o sons de secà que posseïxen vaques de cria no són gaire nombrosos. Les terres empantenegades ocupen el nord de la illa, tinguent son centre entre Pollensa i Alcudia.

Aquestes vaques, probablement, són autòctones. No s'ha descobert cap crani fòssil. Unes figures que representen unes testes de bòvids, trobades a Mallorca (1), figures dels temps dels fenicis o preromans, els



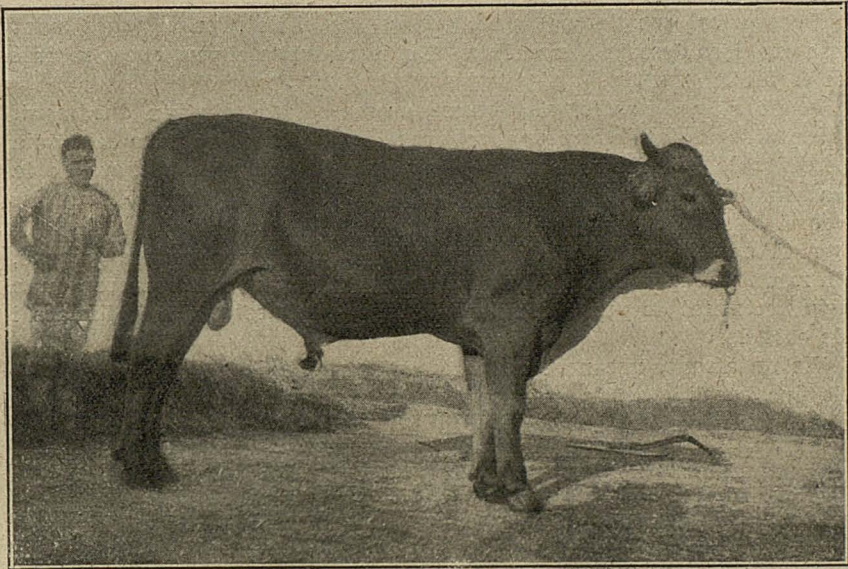
originals dels quals, en bronze, es troben al Museu de Madrid, constitueix tot el que sabem respecte a vellúries d'aquest bestiar. Dites figures tenen una gran semblança amb el *Bos taurus ibericus*. Però aquests bronzes no signifiquen precisament la representació de bòvids mallorquins, malgrat procedeixen de la illa. Els fenicis, grans comerciants, podien haver adquirit dits objectes a una altra banda i vendre'ls a Mallorca.

Els bestiar boví de crià, que no presenta cap senyal de mescla amb les races suïssa i holandesa, bestiar que podríem anomenar mallorquí, presenta els següents caràcters:

(1) BRONCES ANTIGUOS HALLADOS EN MALLORCA, *Bartomeu Ferre*.—Madrid 1921.

Perfil lleugerament concau; braquicefàlic; banyes de secció circular, puntes dirigides en avant; esquelet fi. El pelatge és ros i les extremitats i baixos negres, com igualment les puntes de les banyes i les peülles. Els mascles tenen al cap un pel ros més clar que el del verd del cos, el qual forma un triangle, de base superior compreguent tot el pont i una gran part de la cara. Aquest triangle és més pronunciat quan el toro és jove, que quan és adulte.

Moltes vaques es resseten de la influència de les vaques de Menorca.



D'aquí la manca d'homogenitat. Com que les vaques no les munyeixen mai, són un poc esquerpes. No obstant una, d'elles, fou relativament fàcil agafar-la, la qual es pot pendre com guia aproximada de les mides de dits animals:

Alçada a la creu	1'26 metres
Alçada al dors	1'26 »
Alçada a la gropa	1'28 »
Amplada de la gropa	0'42 »
Perímetre toràcic	0'70 »

Les vaques fan una cria anyal.

Pasturen tot l'any pels prats naturals o pels rostolls. L'ur règim alimentici és pobre.

Els vedells se solen vendre a set o vuit mesos. Pesen de 130 a 140 quilos.

Mateixes remarques crítiques respecte a millores que les menciona-des per al bestiar de peu rodó.

Aquesta explotació té poca importància.

M. ROSSELL I VILA
 • Professor de Zootècnia

Guerra als destructors!

II

A l'hora tèbia i suau d'un capvespre d'istiu, entre la variadíssima tonalitat de la música de la natura, sobressurt el «planyivol xiulet, curt, intermitent, i aflautat del tòtil lliscós». Es la monòtona cantarella amb que es criden uns als altres, o bé celebren amb aquest himne un àpat suculent.

Però ja cal que t'amaguis bé, gripau, car si t'atrapa el pagès aviat seràs una coca dessota la xapolina. I si la mainada et veu, encar patiràs més esgarriós martiri.

Jo no sé que has fet als homes, perque etbascantin tan durament. Jo tinc la seguretat de que no et coneixen, i no és més que pura calúnnia tots els mals que t'atribueixen; i no t'espantis ja arribarà l'hora de la teva vindicació i es farà justica a les teves qualitats i pregonaran les teves virtuts.

A l'Anglaterra, on ja tothom coneix i estima la vida dels gripaus, se'n fa un veritable comerç, i els hortolans i jardiners, en compren quan tenen necessitat de protegir els seus conreus dels estralls dels llimacs i dels cargols.

Es un afront, que nosaltres, homes meridionals, que diuen som de més fina sensibilitat, mantinguem un odi tan injust al pobre tòtil que no més viu per a fer-nos bé.

El nostre concepte de l'estètica és un bon xic arbitrari, i per ço troben al gripau lleig. I pel sol fet de ser lleig, et volen destruir! ¡Pobra víctima que ni tan sols a l'hora del suplici et rebel·les contra la injustícia i la ingratitud humanes! Les coses bones i les coses útils són veritablement les belles, i per tant, ajustant-me a aquest criteri, jo et trobo ¡oh tòtil! formós i gentil, malgrat el teu posat ensopit i els teus moviments mandrosos. I estic segur de que si no et troba tothom simpàtic és perquè no et coneixen.

Diuen de tu, ¡oh pobre gripau!—que ets verinós, que si t'inquieten et defenses i tirés verí. ¡Que en fa dir de disbarats la ignorància! I aquesta imputació de verinós, és general, és cosa que a tothom sentiu a dir.

Doncs jo vull defensar-te, tòtil. I ho faré explicant tot això que diuen del verí i altres coses per l'istil.

El gripau, per manca de lleugeresa, no pot fugir ràpid i amagar-se en sentir un soroll sospitós i per això el sorprenen tan sovint. Com si endevinés que una garrotada o un còdol no poden deixar de tirar-li, l'animal s'infla, es boteix, constituint aquesta capa d'aire un coixí que el servirà de sentir amb tota intensitat el cop de roc o la bastonada. Però sense cap suc ni verí. És únicament, exclusivament aire. Lo únic que fa per a defensar-se, és llençar un raig d'orina que si arribés als ulls produiria *una mica de cuiñsor*. Vol dir això que si toca a la pell no farà absolutament res. I demés m'apar que no tenim cap necessitat, encar que l'agafeu, de portar-lo a frec de cara. De mossegar no cal parlar-ne

Demostrada la falsetat de la ignominiosa auriçla que l'envolta, és precis fer avinent, que l'home té dret a respectar-te i té obligació de protegir-te.

Jo voldria que et vegessin, un sol dia, quan a entrada de fosc els cargols i llimacs surten dels amagatalls, la feina que fas. Veurien, com el teu païdor que sembla un abim, a costa d'innombrables destructors s'ompla i resta satisfet. ¡Desventurat del qui entra a la panxa d'un altre!

Seria de desitjar, que a tots aquells que et persegueixen i et bescanten, difamant la teva honradesa, els llimacs no els deixessin tastar ni una escarola, ni cols, ni bròquil.

I encara, cal fer un altre observació: de tots els que es dediquen a menjar cuques, orugues, llimacs, etc., de les hortes, cap tan desinteressat com el tòtil. Car el taup i l'erissó, si bé destrueixen infinitat de paràsits també destrueixen els crestalls i, si en fer les seves grutes o mines, els fan nosa arrels, no s'hi pensen pas per a tallar-les. Doncs, considereu la vida d'un tòtil i dieu-me: S'ha de perseguir? Hem d'odiar-lo? Només ens fa bé, i no ens ocasiona cap perjudici. És qüestió doncs, de glorificar-lo. És precis que tothom conegui lo que vals i s'assabenti de la valor de la teva existència i així s'acabarà el martiri implacable a que et destinen, la ignorància i la duresa de cor.

Com s'ha esmentat més endarrera, un bon mitjà de fer perdre les orugues i altres paràsits que viuen a terra amb galeries de diferent fondària, és el tenir un taup o un erissó, però s'ha de tolerar quiscuna malifeta d'aquests carnívors. De l'erissó en especial, és necessari evitar que pugui introduir-se on tinguem una llocada, doncs sense contemplacions mataria els pollets. Però, fora d'aquest perill, són completament inofensius, constituint un aprofitable auxiliar del pagès en la lluita contra els paràsits. Si voleu servir els tòtils, taups i erissons, cal que no permeteu que els gossos els ataquin, per més que els erissons ja saben defensar-se, cargolant-se i convertint-se en una bola plena de punxes.

Seguiu aquests consells, car tot fent obra d'humanitat i de justícia, veureu crescudes les vostres collites.

JOSEP VIDAL MUNNÉ

XI Assemblea de la "Unió de Vinyaters" a Tarragona

AQUELL escalí, que és la característica de la gent de la «Unió», no s'ha desmentit en l'Assemblea que comentem, ans bé diríem que mostrà una superior intensitat en llurs deliberacions en la ferma actitud dels vinyaters.

Li correspongué a Tarragona hostatjar als assembleistes i la llur presència vingué a donar un aire de desacostumada animació a la bella i placívola ciutat mediterrània.

Com trobem impossible la tasca de transmetre una impressió detin-

guda dels actes, car l'espai de que disposem seria migrat continent, haurem de limitar-nos a la impressió de conjunt que la transcripció de les conclusions votades farà més comprensible.

El dissabte, dia 22, poc després de les deu del matí, en la bella sala d'espectacles del Centre Catòlic d'Acció Social varen començar les tasques de l'Assemblea que presidí el Dr. Santacana, tenint a sa dreta i esquerra respectivament al batlle de la ciutat, senyor Segura, i al senyor Mari, secretari de la «Unió». L'escenari, decorat amb gust i senzillesa, era ocupat pel gran nombre de senyors Consellers Regionals i comarcals i qualques representats.

Nomenats els secretaris escrutadors, que ho foren els senyors Antoni Olivella i Ramon Jané, procedí el senyor Rosinés a la lectura de l'acta de la X Assemblea celebrada a Montblanch, la qual religiosament oïda, fou unànimament aprovada.

Seguidament llegí el senyor Mari la memòria anyal amb consignació de treballs, actes i campanyes realitzades, tant en províncies catalanes com en altres regions d'Espanya i finí dedicant un piadós record als socis finats en l'any. Un treball, el del secretari de la «Unió», metòdic, ple de bon sentit en les breus acotacions crítiques i destrament escrit amb puresa de llenguatge.

El Dr. Santacana manifestava poc després que suprimida la costum de presentació de temes, volia posar-hi una petita glossa perquè els assembleistes sapiguessin les causes que havien decidit l'elecció dels temes presentats a discussió. I dues han sigut les raons, com sempre principallíssimes, a saber: servir a l'actualitat dintre de l'interès general en el tema primer de la dita «lleï seca», i presentar estudis que responguessin a l'interès comarcal—en aquest cas també enllaçat amb el general—cosa que el tema segon, «Classificació i cultiu i elaboració dels vins en la província de Tarragona amb mires a l'exportació» presentava abastament. I com els temes són de per si interessants i els ponents us són prou coneguts, jo sols vos prego atenció i la tasca del vostre concurs per a que poguem arrodonir l'obra fent-la pràctica i positiva.

Concedida a seguit la paraula al ponent del tema primer, nostre col·laborador en Pere J. Llorc, començà la presentació del seu estudi després de saludar a l'Assemblea, a la Presidència i dolguent-se de que incompatibilitats de quefers l'haguessin portat a escatir qüestions difícils que amb més saber i destresa hauria pogut presentar l'altre ponent nomenat.

Diferencià l'aspecte del tema en dos aspectes intrínsecs: un d'ordre intern i altre extern; i, això fet, començà per reclamar l'atenció en els deures primordials ans de llençar-se a reclamar drets i glossà amb continuats exemples la conveniència de ben elaborar vi per a oferir un màxim de garantia. Assenyalades les vies que podien intensificar el consum interior reduint els stocks exportables, hagué de insistir en la fermaça d'anteriors acords d'Assemblees que relliguen les qüestions, per a reclamar puresa de producte, baratura del mateix, i això, mitjançant la persecució de frauds, l'enderrocament de les duanes internes que els impostos fiscals aixequen i unes declaracions serioses dels centres oficials mèdics i enològics que reivindiquen al vi de la condemnaçió que experimenta.

En aquest punt, féu una xardorosa i documentada defensa del vi com matèria i substància potable, higiènica, rica en principis nutritius i reparadora de perdudes energies, presentant bon nombre de tesis d'higienistes, especialistes i metges, totes favorables al bon ús moderat del vi. Assenyalà que la temensa per falta de puresa del producte era una raó invocada, essent l'altre el perill d'intemperància. Establí les fites del bon ús amb llurs valors nutritives, acabant per comentar la creuada prohibicionista, llurs orígens casolans i els internacionals i els falsos punts de vista de salut, higiene, ètica social i doctrina econòmica que se'ns presenten amb més egoïsme i passió que justesa de raonaments.

Seguint-los-hi les petges als apòstols de l'abstencionisme, presentà argumentacions sòlides i comentà les observacions que en els propis països defensors de la llei seca feien públiques, per a deduir el ridícol d'un puritanisme modernista i doctrinari allí on altres disbauxes condenables es mostraven amb tota cruessa. El vi,—deia—és bo no abusant-ne; com és dolent i perjudicial tot abús en cosa excellent en sí; el vi ha combatut l'alcoholisme; el vi és medi profilàctic i terapèutic i mostra llur vàlua com substància esterilitzant i detergent; el vi, contra la novíssima moral del seus contraris, ha sigut santificat pel cristianisme i divinitzant-nos per i en la Eucaristia.

Glossà la valor econòmica d'una riquesa de la terra que per l'agricultura, la indústria i el comerç és abundosa deu d'ingressos per l'Estat; amb ço que cal—afegia—que els elements agraris, mercantils i industrials prenguin compte del perill que la llei seca amaga, per a contrarrestar les companyies interessades.

Molt avançada l'hora, suspengué la Presidència la sessió per a reanudar-la a la tarda i ja que el ponent anava a presentar el segon ordre de consideracions que afecten a l'ordre internacional.

En aquest ordre i en la sessió segona, manifestava el senyor Llor, que com base de garantia, acompanyessin al vi en les declaracions d'embarcament, les certificacions de puresa i els albarans d'origen, o diguem guies d'exportació; que aquesta debía beneficiar-se de primers als comerciants; que els còsols acreditats debien montar uns mostruaris comprovadors i advertir al país productor de les característiques i gustos dels mercats importadors, de llurs costums mercantils i bancaris i de tots aquells avisos i dades que il·lustressin al productor respecte a les condicions de concurrència que poguessin ésser tinguts en compte en l'hora de la vinificació.

Assenyalava com bon mitjà replicador de la campanya prohibicionista, el recurs de propagar en la premsa estrangera la divulgació de doctrina sanitària i moral i social contra les exageracions dels *sequistes* i posant-los en evidència, en aquells punts vulnerables i de fracàs oficial que els propis països abstencionistes eren obligats a confessar.

En l'espera de govern i en l'acció diplomàtica calia estudiar una contracorrent de reciprocitats fins a substituir productes o cercar-los en centres menys adversos; remoure, en les negociacions de futurs tractats, les columnes aranzelàries de favor o que faciliten transaccions per barrar-les o aixamplar-les segons la mala o bona disposició que respecte als vins nacionals mostressin els països negociadors.

I amb tot això—finia—enllaçat la nostra acció amb la de l'Espanya

vinícola i distendre-la fins a l'estreta actuació conjunta amb les nacions nacionals que conreen els ceps i vinifiquen, perquè en aquesta acció hi som tots altament interessats i moguts, perquè no són qüestions de pura conveniència vinyatera, sinó comercial pels exportadors i corredors; industrial pels boters, vidriers, tapers, etc., tots quants, més o menys directament, tenen capitals entorn del negoci vinic.

La «Unió»—declarava a terme—ha cregut el seu deure llençar el crit d'alarma i oferir-se per a ocupar un lloc en el punt perillós que es vulgui, i, en fer-ho crida a tots els de bona voluntat, per aquesta creuda que repliqui degudament a la que, formidable i sorollosa, tenim enfront nostre.

El llarg i documentat parlament d'En Llord, difícil de condensar en aquestes línies, fou aplaudit i celebrat pels assembleistes.

En l'hora de votar les conclusions, declarà la Presidència que s'havien rebut una addició i una aclaració que respectivament defensaren els proponents, Mn. Josep M.^a Rovira i en Albert Talavera.

Mossèn Rovira pregà a l'Assemblea que acceptés una addició al tema en la conclusió primera pel qual, i com recurs defensiu, es poguessin elaborar els mostos no fermentats com beguda, com preparacions de fruites i com edulcorants. Féu una pertinent explicació del recurs de vàlua que el most oferia, assenyalant-lo higiènic, agradable i econòmic, i, com augment de positiu recurs, l'estar ben fàcilment acceptat pels països prohibicionistes.

El senyor Talavera exposà la conveniència d'aclarir el concepte comprès en el paràgraf segon de la Conclusió V pel qual es valguessin en les campanyes de premsa a l'estranger de la demostració del ridícol en els països prohibicionistes i fins de la manca de unitat en els diferents departaments federals dels Estats Units.

El senyor Marí demana que, pertinentment a la conclusió segona i amb motiu de la llei d'Hisendes locals, entén facin esment de la denegació de poder imposar dret de consum al vi.

Acceptades i agràides pel ponent les observacions dels destres col·laboradors i votades les conclusions, foren unànimement aprovades amb les addicions i aclaracions presentades.

Preguntà la Presidència si atesa la conclusió que fa esment del religament dels interessos internacionals del vi, creu l'Assemblea pertinent que dirigeixi la «Unió» un vot d'adhesió al «Comitè Nacional dels Vins de França», acordant-se així per aclamació.

Invitat per la Presidència a exposar i defensar llur tema, passà a fer-ho el ciensat i destre Director de l'Estació Enològica de Reus, En Claudi Oliveres, la exposició del qual era esperada amb positiu interès.

Començà declarant que la salut trastornada li feia temer que no pogués sortir en bé de l'estudi emprès amb la major bona voluntat i amb vista a estudis que tenia fets amb persistència i amb comprovacions.

És ben difícil,—deia—generalitzar sobre el què sembla ésser el postulat del tema, car en la província de Tarragona presenten els vins una característica tan variada, que hi trobem, dels més febles als més forts, tota una gama. Si hi afegim la segona exponent, amb mires a l'exportació, ens salta tot d'una llur caràcter aleatori; unes voltes per resultat de nostres collites, i altres, per conseqüència de la situació dels mercats.

Conegut el punt, ja se'n deriva una resultant: ens cal ben elaborar per a constituir una base de bona reserva el guardar el vi en mals anys de venda; més aquí, inversament que a Itàlia, més fitem el fer vins comuns, que vins fins i acreditats. I si diem «amb mires a l'exportació», ja és sabut que quasi exclusivament la mira va a França, França que també té una importació aleatòria, i té Argèlia, amb tipus consemblants als de les comarques tarragonines perquè ens dongui un formidable element concurrent.

Podríem afinar els vins, alguns vins, amb poques despeses: la salvació encauciadora; més com som abocats a vinificar forçant el grau alcohòlic—punt de partida en els contractes mercantils del vi—som a trobar-ho en detriment de la riquesa glucomètrica. Cal, doncs, educar els vins naturals fins a lograr d'ells el màxim profit dels seus elements. I ço que no fa el vinyater ha de fer-ho l'exportador, al punt que bé podem dir que és aquí una llei que els vins d'exportació han de partir dels vins de cupatges.

Després d'alguns exemples de preus de vins a l'estranger que mostren la desorientació nostra, passà a glossar la condició ampelogràfica dels nostres vinyaters partint dels híbrids assajats i de les viníferes més corrents, al punt d'assenyalar-ne el bon i fàcil conreu, l'aspecte, quantitat i qualitat del fruit i els tipus negres i blancs.

Posà un gràfic al quadre per a veure la relació entre volums vegetatius i fruitables i la relació de conreus i fertilitzants, per a veure que la rutina s'era ensenyorida dels procediments, car en l'estació d'assaigs s'eren mostrades condicions en certes plantes que en l'espessetat de vinyes no apareixien.

En un punt perdem comptes—finia—en oblidar que si sucre dona alcohol i en tenint-lo ja som contents, oblidem, però que els elements afinadors i conservadors estan en l'acidesa, de forma que no relacionant-la, vinifiquem pròximament i donem fermentacions malfaentes que ens fan perdre una enormitat de riquesa, de cents milions.

Cal, doncs, posar esment i escoltar i assajar i apendre. Afegí l'oferta de procurar el llibre pròxim a estampar-se que amplament tractarà les qüestions assenyalades en la ponència del tema i terminà oferint-se per tot quant lo poguessin necessitar.

Una ovació coronà aquell acabat estudi al que ningú gosa replicar ni afegir un sol mot, per ço que a pregunta de la Presidència, foren unànim i integralment aprovades les cinc conclusions.

El Conseller senyor Robert presentà una proposició en virtut de la qual fos nomenada una «Comissió Mixta de Defensa» dels interessos comuns en el negoci del vi.

Aprés algunes observacions dels senyors Marí, Llord i Presidència, fou acord acceptar la proposició conferint poders al Consell Regional per a que cerqués el medi d'establir contactes amb les Comissions Comercials.

Després de llegit i aprovat el balanç de l'exercici i nomenats, com de costum, revisors de comptes els secretaris escrutadors, s'elegiren els nous càrrecs per a la constitució del Consell Regional, siguent reelegits els senyors Marquès de Camps, Marí i Simó i de primera elecció el senyor En Fèlix Roig i Ventosa.

Amb breus paraules del Doctor Santacana, quedaren declarades

clores les tasques de l'Assemblea, que, oficialment, ho foren al següent dia amb la sessió de clausura que presidí S. E. el senyor Cardenal Arquebisbe, Dr. Vidal Barraquer, que tingué al seu entorn als senyors General Governador Sánchez Manzón, Santacana, Batlle, Segura, senador Elias de Molins, Vicepresident de la Diputació Provincial, Palau, moltíssims senyors representats de la província, de la regió i de la Mancomunitat, molts dels quals tingueren bells parlaments a seguit de l'eloqüent excitació que dirigí als assembleistes el Conceller comarcal, En Santiago Vallvé.

Les visites a la Cartoxa, Unió Sulphur, Oliera i visites oficials al Ajuntament i autoritats, deixaren el bon record de sempre així com l'àpat de positiva germanor que sembla deixà bon llevat per a l'actuació conjunta que s'imposa si els interessos del vi no han de veure's a mercè de la capriciositat.

* * *

Els temes discutits i les conclusions aprovades han estat les següents:

TEMA I.—«Llei seca. Mides per a contrarrestar-la

Ponent: Pere J. Llorc

I. Cal una curosíssima elaboració dels vins que garantitzin llur puresa; donar major importància a les condicions dels mercats que al perjudici de volguer aconseguir una alta graduació, a qual efecte convindria que les negociacions mercantils s'establissin sobre frescor, equilibri i sanitat d'un vi, que constituir contractes sobre els titratges alcohòlics.

II. Es menester insistir en la supressió dels impostos fiscals que graven el consum del vi a l'entrar en els mercats interiors, i reclamar, com en altres països, premis per a l'exportació que deurà acompanyar-se de certificacions de puresa en els coneixements d'embarcament.

III.—Les lleis d'higiene i del frau, bastant concretes, no reclamen altre que la vigilància, inspecció i controls; donar estricta compliment a les sancions estatuides amb les màximes penyores establertes, de forma que jamai pugui el pagament imposat trobar llur compensació en el benefici il·lícit d'una venda de producte falsificat o adulterat; éssent, per tant, essencial:

a) Que les autoritats no puguin condonar cap penyorament i vinguin, demés, obligades a passar als tribunals de justícia els contraventors, així com totes les denúncies que els hi arribin.

b) Que l'import de les penyores es faci efectiu immediatament, donant-se'n coneixement detallat en els *Butlletins Oficials* on constin noms, adreces, penalitat i sanció corresponent, i, en els casos de reincidència, barrar el celler, magatzem o tenda del penyorat, segellant-li cups, tines, i estives contenint vi de llur pertinença.

c) Que se segueixi, demés, el recurs i expedient criminal al contraventor, no sols per frau mercantil, sinó per les especials circumstàncies que puguin concórrer com detentor de les lleis de sanitat pública.

IV. Cal que les Acadèmies Mèdiques renovin la terminant declaració de la bondat del vi, assenyalant els preceptes bromatològics que fins recomanen llur ús en beguda, independentment de les aplicacions esterilitzants i detergents del vi, i dels recursos que la terapèutica farmacològica

aprofita d'ell com vehícol dels agents components, determinin les mínimes tolerables i beneficioses i les màximes condemnables i nocives.

Els centres mercantils deuen concórrer a l'argumentació reivindicativa sots l'aspecte econòmic, provant que la producció vínica és en nostre país preferible a tot altre potabilitat com font d'ingressos a l'Agricultura i al Comerç, i per tant, a l'Estat, amb sols tenir en compte l'aport contributiu per rústica, per indústria i utilitats.

V. Es indispensable :

1. Acreditar als nostres vins des de llur punt de partida, vers l'explo-tació, mitjançant la creació de marques, ordinació dels casiers controladors i amb dipòsit de mostres en els centres i mercats llunyans, i que els agents consulars facilitin informacions cabals als consumidors, així com delimitar als productors i comerciants espanyols les capacitats de consum, normes mercantils, situació monetària i bancària i elements concurrents als nostres en els distints mercats on regeixin ;

2. Empendre en la premsa estrangera una creuada raonada i seriosa que esvaeixi la condemnaió del vi com beguda pertorbadora, degeneradora, de perniciosos efectes morals ;

3. Replicar als països s'abstinguin amb prohibicions de importar-los-hi qualques productes, fàcilment procurables en altres nacions menys adverses, establint així una contracorrent de barratge mercantil ;

4. Reclamar dels governants una enèrgica acció, per via diplomàtica, que deixés sentir llur influència en els possibles tractats futurs, i en trabar les facilitats que certs productes exòtics frueixen, fins aconseguir una corrent favorable o menys adversa a la sortida dels vins nacionals, i

5. Constituir un nucli amb altres nacions vinyateres per a, mancomunats, portar un màxim contrabanç d'accions mercantils i morals que conjuntes pesessin en l'opinió dels països abstencionistes i en llurs governants.

VI. Convé estudiar la possibilitat de concedir un règim de favor en els tractats futurs per a les nacions que consentin l'ús del vi com base de l'exportació agrícola i mesurar amb gravàmen les importacions dels països oposats a admetre l'entrada dels nostres vins, sense altra raó que el mal ús que puguin fer-ne alguns dels seus habitants.

RESUMEN ACLARATORI.—S'imposa, en els procediments, pureza, severitat i zel.—Cal, amb vistes al defora, propaganda seriosa, relligament dels interessos internacionals vinyaters, i acció enèrgica en les relacions diplomàtiques.

TEMA II.—«*Classificació i cultiu dels ceps i elaboració dels vins en la província de Tarragona amb mires a la exportació*»

Ponent: Claudi Oliveras

I. *Fonamental.*

De les estadístiques d'exportació de nostres vins es dedueix amb tota evidència, que la dels comuns és molt eventual no presentant mai un caràcter de seguretat, ans més bé seguint una línia molt oscil·lant amb tendències a assolir, d'any en any, valors més baixos. Tenint cada vegada més difícil sortida els vins comuns per a donar major increment

i seguretat a nostra exportació, la única solució consisteix en organitzar i intensificar la producció de vins fins i especials.

II. *Les qualitats dels vins i llur característica depenen, en primer lloc, íntima i essencialment, de les classes de ceps de que procedeixen.*

a) En la província de Tarragona es cultiven avui classes de ceps capaços de produir, ja isolada, ja convenientment associats, tipus de vins harmònics susceptibles de gran millora i finura.

b) En les noves plantacions convindrà emprar de preferència els patrons amèric-americanos que s'adapten a les condicions del terreny, no empleant-se els franco-americanos, més que amb extremada prudència.

El patró serà convenient escollir-lo a igualtat de les restants circumstàncies, de tal faísó, que assegurí a la vinífera que sobre d'ell s'hagi d'empeltar, un poder vegetatiu lo més anàleg possible al que dita vinífera tingui, al estat franc de peu, en les mateixes condicions de terreny i clima.

c) Seria molt convenient empendre assaigs locals o comarcals encaminats a la introducció de viníferes susceptibles de proporcionar caldos amb les màximes qualitats compatibles amb el clima i terreny respectius, així com assaijar mescles i hibridacions entre algunes varietats, de calitats contraposades, ja generalitzades en la província i entre aquestes i les noves que s'introduïssin.

III. *Amb els mateixos ceps es pot procedir d'un modo o altre i en un temps o altre per a variar, entre amplíssims límits, la característica dels vins per ells produïts.*

a) Tot quant influeixi en el poder vegetatiu, ço és, en el vigor dels ceps, influeix en la quantitat del vi resultant.

b) Dit vigor, a igualtat de les restants condicions constitucionals, climatològiques i agrològiques, està subordinat a les pràctiques culturals i, especialment, a la separació entre peus, abonats i podes verdes i en sec.

c) En tant i quant els productes que s'exportin siguin vins comuns o corrents, les diverses operacions culturals, abans esmentades, podran ésser encaminades a obtindre econòmicament la màxima producció i quantitat compatible amb la composició dels vins resultant que, en aquest cas, convindrà tendeixin a obeir les regles analítiques que s'apliquen en les diverses nacions a que dits vins deuen ésser exportats.

d) Per a la obtenció de vins fins i especials, les diverses pràctiques culturals deuran encaminar-se a harmonitzar la qualitat i quantitat de modo que, aquesta darrera, no resulti en perjudici de la primera ni del tipus de vi que s'hagi d'obtenir.

IV. *Amb els mateixos ceps es pot procedir d'un modo o altre i amb un temps o altre, per a variar entre amplíssims límits la característica dels vins d'ells resultants.*

a) La Assemblea es ratifica en les conclusions del tema segon, referent a la elaboració racional de vins, de la VI celebrada a Igualada el dia 9 d'abril de 1917.

b) Deu ésser objecte d'especialíssima cura tot quant es refereix a l'elecció del moment de la brema o la acidesa de mostos.

c) Es absolutament indispensable posar en pràctica quant sigui

precís per a lograr que les temperatures de fermentació no excedeixin mai dels límits racionals.

d) Es de tota conveniència, especialment per a l'exportació dels vins de determinades comarques de la província de Tarragona, tenir molt en compte tot lo referent a la fermentació malo-làctica favoreixent-la o, per lo contrari, retrassant-la i àdhuc evitant-la en lo possible, segons convingui.

e) Als vins fins i especials se'ls hi deuran prodigar les cures de criança i complementàries o especials que llurs respectius tipus requereixen o exigeixen.

V. Finals.

a) La província de Tarragona pot considerar-se, enològicament, com veritablement privilegiada ja que en ella poden obtenir-se, i en part ja s'obtenen, els més diversos tipus de vins susceptibles, l'immensa majoria d'ells de gran millora i finura.

b) Convé i pot encaminar-se vers la successiva desaparició dels vins comuns denominats de mescla o *coupage*, substituint-los paulatinament per vins més fins i especials de major i més segur pervindre.

c) Respectable quantitat de vins corrents de la província de Tarragona, produïts i elaborats amb més cura poden ésser-ho, convertits en vins superiors susceptibles d'aspirar, inclusiu, als honor de la botella.

d) Es d'alta conveniència que cada tipu de ví sigui produït en la comarca més adequada.

e) Per a la creació de marques de vi i l'afiançament de les mateixes, és de tota conveniència la delimitació de comarques vinícoles, amb lo qual es contribuirà a evitar que dites marques poguessin ésser desacreditades per imitacions fraudulentas de les mateixes fetes en l'interior i en el exterior.

f) Per a tot quant es refereixi al perfeccionament dels mètodes d'elaboració de vins, així com a l'obtenció dels vins fins i especials, els viti-vinicultors esperen poguer comptar amb els estudis i treballs ja realitzats i que realitzin les Estacions Enològiques, així com també amb l'auxili i interessantíssima cooperació dels serveis especials d'Enologia, creats en la Regio Agronòmica de Catalunya per R. O. de 7 de juliol darrer, quals ensenyances integrals i eminentment pràctiques, a tot això precisament encaminades, entenen poden contribuir en gran manera a assolir en el més breu plaç possible que resta consignar en les anteriors conclusions, i, en aquest objecte, acorden sollicitar que dits Serveis especials siguin convenientment dotats i puguin funcionar íntegra i degudament a la major brevetat.

T. VINYES I BOSCH.

Pagesos: AGRICULTURA es la vostra Revista, és la que defensa els interessos agraris de Catalunya. Subscriviu-vos-hi i feu subscriure els vostres amics per assegurar la seva vida. Escarpeu-la, feu-la conixer. Necessita el vostre apoi moral i econòmic.

COMENTARIS

En Matesanz i En Samaniego

El President de la Cambra Agrícola Oficial de la província de Madrid ha fet una sèrie d'estudis crítics de l'aranzel en relació amb l'agricultura, i acaba un d'ells, textualment així, en la condensació dels parcialismes:

«Que els agricultors espanyols recordin la coneguda faula de Samaniego «La mustela i el rat-penat». Aquest, quan la mustela guerrejava contra les aus, se presentava com rata, i quan lluitava contra les rates, com au; així, valguent-se unes voltes del títol de mamífer i del d'au altres, conseguia mostrar-se sempre en la superfície neutral, que és la més còmoda... Doncs que els agricultors recordin als seus representants en Corts que és menester acoplar-se amb les aus o amb les rates, amb l'agricultura o contra els qui atenten sempre als seus interessos i sols la recorden quan altres que més directament els afecten, no els reclamen.

O com si diguessim: agricultors quan posen l'encep per a pescar l'acta; industrialistes quan ja són pares de la pàtria. I a verdes i a madures no s'hi pot ésser sense perills d'indigestió.

Les «cues» del tabac

Ja hi tornem a ésser; i la moral és una: la gran paciència que tenim per a alimentar el vici i contemplar com els *primistes*—jamai com ara s'escau el mot—s'hi posen a ronyó cobert.

L'Arrendatària serveix el tabac a dosis irregulars i haurem de veure que tabac i or en pols seran aviat dues rareses. Ell és matèria d'importació i monopoli i mal any per qui vulgui sostreu-re's a la prohibició, per més que les terres comportin bé la planta... o potser per ço mateix. No volen competències.

Llegint trossets, hem trobat el notable progrés que la producció del tabac ha experimentat a Rumania, nació que si en 1917 lograva 2,416.000 quilos, en 1920 n'ha collit 17,000.000 i l'exportació sola de tres milions de quilos ha deixat un benefici rodó al erari rumà.

Aquí els negocis són per la Arrendatària i els revenedors, car els fumadors no sols paguen car el mal tabac troncós i humit, sinó que fins hi esmercen uns bons quarts de jornal d'espera amb *cua*.

El sofre, adob

Chanzit, en els «Comptes Rendus de l'Académie d'Agriculture», presenta el resultat d'una sèrie d'experiments empleant el sofre com fertilitzant, especialment per l'acció que té sobre les matèries minerals, i en primer lloc sobre la potassa, dissociant-la i fent-la més assimilable.

Es també, sembla, bon vehícol descomponedor de la matèria orgànica; procura a les plantes una major resistència a la sequera i, per tant, contribueix al major rendiment de collites.

L'ús del sofre ha d'ésser fet primerenc, a la tardor o començ de l'hivern i la quantitat a emplear pràctica i econòmicament és de 400 a 600 quilos per hectàrea, segons, naturalment, la condició i qualitat de les terres i llur riquesa en matèries orgàniques.

Un Marroc... valuable

En una conferència notable ha exposat el Dr. Fernández Navarro el valor econòmic del septentrió marroquí sots el punt de vista físic, val a dir, considerats els factors intrínsecs de la seva topografia, sòl i subsòl, sistema irrigatiu, meteorològic, etc.

Bon coneixedor pràctic el conferenciant de les revoltes terres, declara que el profit econòmic a aconseguir dependrà del bon o mal aprofitament dels recursos naturals.

Es així que l'acció espanyola es troba restringida per un munt d'obstacles i enemistats que s'oposen a l'acció civil pacífica, única que podria aprofitar els elements físics; i és així que — per ara — la intervenció única és guerrejadora, som doncs a trobar-nos molt externs dels assatjos colonitzadors per molt alta que sigui la potencialitat física de les terres de nostre (?) protectorat.

El sofre sicília

Contendien dos, i un espectador pacífic rebé el gran cop.

Un dels països exportadors en gran escala del sofre és Itàlia, departament de Sicília com capdavanter. Altre dels països concurrents és Nord-Amèrica amb preus formidablement baixistes. El pseude monopoli italià s'és vist, després de la guerra, sèriament amenaçat per l'intrusisme yanqui.

Les companyies explotadores de les mines, enfront de l'enemic valent i la desorganització dels governs italians, no troben altre recurs que tancar la indústria fins a promoure dels governants un estat d'atenció i procediments defensius.

Total: més de 20,000 minaires en vaga forçosa i els agricultors d'Europa bo i a mercè d'uns i altres.

Sindicats exemplars

Veus aquí unes dades interessants del Sindicat Agrícola de Gandesa, en sa secció del Celler Cooperatiu.

La constitució data de 1919 i l'edifici del celler, monumental, projectat per l'arquitecte D. Cèssar Martinell. Té instal·lades 30 tines de 300 hectòlitres de cabuda cada una i 25 tines cups de 390 hectòlitres cada cup tina que en conjunt sumen una cabuda de 17,000 hectòlitres de vi.

Però aqueixa cabuda es vegé de seguida que seria insuficient, i l'any passat en començaren un altre al davant, que actualment té 48 cups de 300 hectòlitres o sigui un total de 14,500 hectòlitres. En conjunt, entre els dos Cellers tenen una cabuda per més de 30,000 hectòlitres de vi.

Tenen també una secció de molí d'oli que elabora unes 700 cargues, i cups per a 4,000 cantis.

Ens conta un soci que aportà 20 pessetes d'entrada i dos jornals de prestació personal per cada mil ceps que cultiva i ja no ha tingut de pagar cap més cuota.

El Sindicat porta gastades unes 800,000 pessetes i per a obtenir-les ha sumat les entrades dels 250 socis que té els préstecs personals i un crèdit que li obrí el Banc de Valls de vora 400,000 pessetes.

Espereu els seu iniciadors que a l'obra del Sindicat s'hi sumaran tots els propietaris i pagesos de Gandesa, puix la població té una collita de vi de 70.000 càrregues com a terme mig, i 3,000 d'oli.

La producció agrícola de la Índia

El *Department of Statistics* fa públiques les següents dades referents a les superfícies cultivades.

En la campanya 1921-22 la terra destinada a blat és de 11,335 milers d'hectàrees, amb un augment del 20 per 100 respecte a la superfície de l'any anterior, i una disminució de l'u per cent, amb relació al promig del quinquenni anterior.

La producció de cotó es calcula en 8,128 milers de quintars, amb un augment del 24 per 100 en relació amb l'any anterior i 2 per 100 en relació amb el mateix promig.

La producció d'arros en brut, es calcula en 516,262,2 milers de quintars, resultant superior del 19 per 100 a l'any anterior, i del 3 per 100 a la del promig quinquenal.

En quant al sucre de canya la producció d'enguany resulta de 26,335,9 milers de quintars, o sigui superior del per 100 a la de l'any passat, i inferior del 9 per 100 a la del promig en l'anterior quinquenni.

L'oli exportat pels nostres competidors

En un *comentari* publicat en el núm. 5 varem donar l'exportació espanyola en els últims anys. Aquesta pot considerar-se entre 70 i 80 milions de quilos.

Donem ara l'exportació dels altres països oleícols.

Itàlia (1905-914)	39.500,000 quilos
França (1909-918)	5.326,800 »
Argèlia (1909-913)	4.639,100 »
Tunèsia (1907-913)	10.130,000 »
Grècia (1909-913)	7.806,800 »
Portugal (1909-913)	2.614,500 »

Encara que aquestes xifres es refereixen a abans de la guerra, cal dir, no obstant, que no han variat a penes en els últims anys.

Un exemple

En el «Saló de la màquina agrícola» celebrat a París i del que ens en ocupem en altre lloc detingudament, una casa francesa, representant de varies fàbriques chec-slovaques de maquinària agrícola, reuní en una sala els aparells de les entitats constructores de la mateixa nacionalitat. La varietat de les màquines exposades i la seva perfecció tècnica palesaven el desenrotll i l'avenç de la indústria checa. Una bella filla de Praga, ricament vestida amb el trajo nacional, distribuïa graciosament prospectes i somriures, als nombrosos visitants que sense interrupció omplien la sala. Bohèmia havia sigut de sempre un centre important d'indústria de maquinària agrícola, avui encara més intens. L'exhibició chec-slovaca, palesava la sempre desperta iniciativa i el continuat amor al treball d'aquest valerós poble, que després de la guerra ha sigut un constant exemple de com la realitat desmenteix els falsos prejudicis que volen fer creure que les noves nacions en formar-se, han d'ésser condemnades a greus pertorbacions econòmiques, sinó que el contrari en la seva alliberació troben un nou estímul que en fa major la vitalitat.

INFORMACIÓ VINÍCOLA

No és més mudable aquest temps primaveral amb fredorades de febrer i calors de juny, que ho és la ditxosíssima negociació per a nusar un tractat amb França.

De l'optimisme al pessimisme i contràriament, quan sembla tot en bon punt, es deslliga i desfà com per arts de bruixeria; tot un seguit de notes contradictòries i tot una gama d'impressions. Suspensions i represa de converses i els rotatius venen completament desorientats. Resistències, negociacions, oposicions que tot d'una semblen abocades a una ruptura per a mostrar-se a seguit cordialitats i esperances.

I mentre, els francs, bé que pausadament, augmenten com assenyant una reacció favorable que podria ajudar al concert comercial; bé que, la inestabilitat dels canvis no pugui per ara ésser peu de contractació, més si ho són les tarifes duaneres i, per tant, els coeficients que s'admetin.

Amb tot, tant els productors com els comerciants van concertant sobre bases més racionals, sens dubte avançant-se als acords definitius.

Som, doncs, al moment desitjat de reacció de preus i augment de sollicituds amb sobre premi en el grau alcohòlic, al punt que sense esforç s'han pagat negres de 12.º a 35 pessesetes carga en propietat i algunes classes fins han merescut els tretze i catorze rals grau carga. Els menys valorats (i també els a penes en existència) són els colors rosats o negres poc densos, car els clars i dorats de bona consistència i gust, també prenen bon preu. Es refermen, doncs, les transaccions i sovinteigen les compres, bé que són encara legió els vinyaters que s'abstenen d'affluixar botes, potser perquè creguts en el definitiu *modus vivendi*, arribaran a tocar-ne resultats en una apreciable valoració.

I aquí jo diria la meua impressió personal que em fa creure en una més decidida exportació dels bons tipus negres, però no tant intensa en demanda que pugui arrepassar un màxim preu, car en la millor situació, arribaríem al coeficient 2'2 que per si no representa un destrabax de prou amplària per nostres classes de vins d'embarcament més usuals. L'afegiria que si la negociació arribant a bon terme, es retriggera fins als entorns de collita, seria ben possible un compàs d'espera que pogués mostrar-nos el total volum probable de vins, çò que, de moment, ens desplaçaria de la tan desitjada oportunitat.

Mes com la fusta d'estiva no escasseja fins per una gran quantitat de vi a cullir, depèn el grau d'espera de dos factors: de la resistència individual que posi premi al venedor trigané, i del grau de resistència i garantia del vi estivat, que en alguns casos, no oblidant les males condicions de la darrera anyada, seria força aventurat esperar-ne una immunitat contra les males derivacions. Quiscun sabrà çò que té i, per tant, com ha de comportar-se.

De forma que bon preu i animació en el mercat; refermança i tendència a millorament malgrat aquest teixir la tela de Penèlope, que és la tònica del desgavell en les negociacions amb els representants francesos.

L'empenta vegetativa de la vinya ha quedat continguda per un seguit de corrents fredes de l'Est i això podrà retrassar la floració que uns dies de cels assolats faran marxar depressa. L'higròmetre no acusa excessos, però massa coneixem els saltirons de sol a pluja i al revés, perquè no hi posem pell de gallina inspeccionant de passada els estres d'ensolfatar i repassant les existències disponibles de mercaderia.

Mes, per ara; els vinyats no tenen mal aspecte i la saó no mancarà en les terres.

PERE J. LLORT

INFORMACIÓ OLEÍCOLA

Que bonic, és sentir dir als pagesos quan tan sols comencen a florir els arbres: — Sembla que tindrem bona collita; això ens reanima i ens fa pensar en què poc a poc anem cap a la normalitat i que vindran campanyes en les quals es treballarà com abans, és dir, que l'oli nostre, estarà nivellat amb l'estranger i anirà sortint. Abans qui tenia oli a casa era com si tingués or, al moment en podia fer diners, però ara fa uns dos anys, tan sols dona mals de cap al qui el té. És per això que pensem més que res en la regularització dels mercats i sobretot per a tornar a aquell temps en el qual els olivicultors i oliars veien retribuïts llurs treballs si no pensaven en especulacions que la major part de les vegades els hi fan tenir l'ànima penjada per un fil com s'acostuma a dir quan hom espera una cosa que no sap si ha d'ésser beneficiosa o ruïnosa, puix no de, èn de cap cosa fonamentada, sinó que en ella sols hi juga l'atzar. Doncs, si senyors; la collita per ara sembla bona al Camp de Tarragona, a la Ribera de l'Ebre; a l'Aragó es diu que els arbres es presenten força bé, fins a l'Urgell, Segarra i Ribera del Segre on ens feien tanta por les oliveres glassades, es presenta bona collita, car els arbres bons es troben en immillorables condicions.

També els aragonesos estan satisfets, puix diuen que fa anys que no s'havien vist tan ben disposats els arbres per a donar oliva.

A dins de casa, com veiem, la collita es presenta molt bé; esperem que el temps ens ajudi i els pagesos es previnguin contra la mosca, que enguany, si creiem alguns professors francesos, que diuen que els anys de mosca venen alternats, ens toca mosca, puix l'any passat encara que n'hi va haver, no va ésser amb la intensitat de l'any anterior.

Els castellans, també tenen collita tant o més important que la nostra.

A Andalusia, encara que no hi hagin noves tan falagueres, es pot dir que tindran una abundant mitja cullita. De l'estranger, no es diuen coses extraordinàries, ço que ens fa presumir que havent tingut la campanya passada una bona collita, la present serà una mica fluixa, ço que farà es dongui sortida al sobrant de les nostres comarques fent que la diferència de preu de la pròxima collita no sigui tan gran com seria si a l'estranger es presentessin els olivers en tan bones condicions com a casa nostra.

El mercat ha continuat, com sempre, encalmat; mes al venedor se li nota una certa nerviositat en voler vendre, lo que fa que el comprador se'n dongui compte i procuri aprofitar l'ocasió quan se li presenta. No obstant això, no s'han fet operacions en abundància que puguin donar una orientació fixa, però sí que es pot dir que l'actitud tan dèbil dels tenedors d'oli, pot determinar una mica la baixa.

En ço que es refereix als olis castellans i andalusos, no es nota la fermesa dels dies passats; tot al contrari van baixant i demanen una o dos pessetes menys per rova de ço que demanaven fa un parell de mesos; això també pot ajudar una mica més a la baixa dels olis catalans que, sobretot els de Lleyda, estan enguany en relació a la qualitat, en pitjors condicions que alguns olis fins castellans i andalusos.

Els mercats estrangers, sens dubte informats ja de l'actitud dels tenedors d'oli catalans, comencen a intentar alguna operació posant-se un xic a to, amb relació als preus que sembla que es cotitzaven; així potser pujant ells i baixant nosaltres, i aprofitant una mica l'alça del franc, no seria d'extranyar que prompte es comencés a embarcar, encara que en poca escala, cap als mercats del Mediterrani.

Els embarcaments d'aquests últims dies, no han estat del tot animats, n'obstant, hem vist sortir potser cinc-cents bocois cap als mercats conservers i uns quants milers de caixes cap als mercats americans. Anem a poc a poc, però al menys aquesta quinzena s'ha fet alguna cosa més que en les altres.

De preus si que és difícil fer una nota exacta, puix han estat tan poques les operacions fetes que no tenim a quines referir-nos. No obstant aquí van aquests:

Reus: Bons, de 36 a 38 pessetes. Mitjans, de 27 a 30 pessetes. Dolents, de 22 a 25 pessetes.

Tortosa: País bons, de 26 a 29 pessetes. Dolents, de 6 a 11 graus, de 22 a 24 pessetes. Ulldecones fins a 20, de 18 a 20 pessetes. Aragonesos bons fins a 40 pessetes, el cantí de quinze quilos.

Lleyda: Borges, de 32 a 34 rals. Lleydes, de 30 a 32 rals, Dolents, de 24 a 26 rals, el quartà de 3,900 quilos.

LISINI ANDREU

NOTICIARI

— *S'ha celebrat al Vendrell* una assemblea d'elements viti-vinícoles, a la qual varen concórrer així mateix els representants en Corts, Diputats provincials, i autoritats municipals de la comarca, a l'objecte d'intensificar el Govern la necessitat de què es concertin tractats de comerç amb França i Suïssa.

— *Contra la llagosta.* El Consell de Foment de Saragossa i representacions de tots els Ajuntaments de la ribera del riu Huerba, han celebrat una reunió per a tractar del modo d'impedir els estralls de la llagosta, prenent l'acord de sufragar als pobles perjudicats o en vies de ésser-ho les despeses que originari la campanya.

—*El Ministeri de Foment ha disposat* que per a l'embarcament de bestiar per a ésser transportat per ferrocarril, n'hi ha prou amb que s'exhibeixi la corresponent guia sanitària, la qual quedarà en poder del remitent, devent les companyies de transport portar un registre en el qual s'extracti dit document, comprensiu de la data, noms del remitent, mena d'animals i nombre de caps, així com el nom de l'autoritat sanitària expedidora de les guies.

—*El Ministeri de Foment ha disposat* que en cap Duana de l'Estat s'autoritzi la sortida de bestiar i aviram sense la deguda intervenció de l'inspector d'higiene i sanitat pecuàries, el qual tindrà obligació de recomptar el bestiar i prèvia la comprovació del seu estat sanitari, conformarà les guies de sanitat i origen i adoptarà en son cas les mides que procedixin, impeding la sortida dels animals sospitosos de la malaltia contagiosa.

—*Protestant contra la projectada derivació d'aigües de l'estany de Lanós* per la companyia del Midi de França, s'ha adreçat un escrit al Cap de la Secció de Foment de Lleyda, firmat pels Presidents de la Cambra Agrícola, Círcol Mercantil, Societat Econòmica d'Amics del País, Cambra de Comerç, Societat Agrícola Pràctica, Federació de Sindicats Agrícoles de Lleyda i demés entitats i corporacions representatives de les forces vives del país, per considerar que amb lo minvat que baixaria el riu Segre amb aital derivació es causaria la ruïna de la Comarca d'Urgell.

—*La Caixa Rural del Sindicat Agrícola de La Bisbal* durant el pasat exercici va fet una meritòria tasca.

Ha atorgat 70 préstecs per valor de 81,590 pessetes. El saldo que deuen els propietaris, és de 109,396 pessetes. Les impositcions han estat de 88,523'40 i els reintegres, de 85,723'15 pessetes, essent el saldo dels imponents de 133,859'92 pessetes.

S'han obert 79 llibretes noves, essent les existents 667 i els socis són 262. Els beneficis obtinguts pugent a 2,855'58 pesetes constituint el fons de reserva 6,762'65 pessetes.

Per l'encariment del diner es donarà el 4 per 100 als imponents, i als prestataris els cobrarà el 6 per 100 lliure de tota altra despesa.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

El Servei d'Enologia i Viticultura ha contestat vàries consultes relacionades amb la secció dels Sindicats Agrícoles de Vilanova i Geltrú i de Montblanch, i ha fet l'aplicació del nitrat de sosa en els Camps Experimentals de Tivissa i Esparraguera.

— El Professor de Geologia, Dr. Faura, ha presentat al Consell Permanent un report donant compte dels treballs de perforació en el pou artesià d'assaig projectat a l'Empordà, en el Mas Climent de Castelló d'Empúries.

— Els Serveis Tècnics d'Agricultura treuen a concurs la plaça d'Adjudant dels Serveis de Ramaderia, dotada amb 3,500 pessetes anuals, amb subjecció a les bases publicades en els Butlletins Oficials de totes quatre províncies catalanes.

—El Consell Permanent de la Mancomunitat ha encomanat a la Direcció dels Serveis Tècnics d'Agricultura, la redacció d'un cartell per a la seva fixació en lloc visible en tots els Municipis i Escoles de Catalunya i un llibret de divulgació dels ocells útils, per tal de coadjuvar a la protecció dels ocells en tot Catalunya.

—El Servei d'Arbres Fruïters ha contestat consultes de Ginestar, sobre oliveres; de Gènova, sobre refinació d'olis a Catalunya; de Barcelona, sobre oliveres, i de Vinaròs sobre malalties dels fruïters.

—El Cap d'Acció Social Agrària, Sr. Rendè, està preparant un aplec de dades que li han estat demanades per a la confecció d'un treball sobre sindicats especialment en comarques vinyateres.

Ha rebut la visita del Diputat senyor Robert per adquirir vàries dades sobre sindicats i cellers cooperatius, i ha donat una conferència sobre Federacions, a Sant Salvador de Guardiola.

—S'està acabant d'imprimir un fullet del Tècnic Clínic dels Serveis de Ramaderia, senyor Damés, el qual fullet tractarà del còlera de l'aviram.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament i per torn rigorós, a totes les consultes que facin els llegidors

J. C. S. SANT FELIU DE CODINES.—A l'Escola d'Agricultura no es fan cursos especials per a aprendre de sanar porcs. No existeix tampoc cap institució on aquesta qüestió pugui aprendre's. Creiem que no té altre remei que cercar un pràctic o un veterinari que li ho ensenyi. — A. M.

R. C. TORROJA.—Desgraciadament no hi ha cap remei per a fer desaparèixer el gust d'anís del seu vi. Ço que li ha passat a vostè ha passat també a altres persones les quals han assajat inútilment tots els remeis. — CAM.

P. S., TÀRREGA.—L'arseniat de plom té l'aventatge que no crema mai i que és molt fàcil de preparar, car no cal res més que tirar en l'aigua la quantitat necessària i remenar un xic per a que la barreja resulti ben homogènia.

Com a verí és d'una acció fortíssima. L'únic inconvenient que presenta és el seu preu que per ara resulta massa elevat.

M. B., MANRESA.—Per a la clarificació que desitja pot usar dos decílitres de sang fresca per hectolitre o també deu grams de gelatina. Si usa la gelatina i si el vi és blanc ha d'afegir abans uns vuit grams de taní; si és negre o molt astringent, no cal. — I. T.

A. B., CIUTAT.—Els Serveis Tècnics d'Agricultura tenen vàries seccions especialitzades: Arbres fruïters, Ramaderia, Acció Social Agrària, Terra Campa, Viticultura i Enologia, Patologia Vegetal, Mecànica Agrícola, Laboratori d'Anàlisi. Cadascuna s'ocupa únicament dels problemes de la seva competència.

Si vostè vol passar un dematí pel carrer d'Urgell, 187, tindrem el gust de enterar-lo detalladament de tot. — A. M.

Compreu

El recull de Costums sobre termenals, costums d'aigües en terres de pages.

Llibre indispensable a tots els terratinents, propietaris, pagesos, jutges municipals, entitats agrícoles, etc.

Ha sigut editat per l'Oficina d'Estudis Jurídics de la Mancomunitat, i han col·laborat en la redacció homes experts de tots els indrets de Catalunya.

Preu: 4 Ptes. Es ven a les principals llibreries.

Ha sortit el **D'ACÍ D'ALLÀ** del mes de abril
LITERATURA : ACTUALITATS : MODES : DEPORTS

SOFRE FLOR-MOLT : TERRÒS :

Grans refineries a Tarragona de la

Union Sulphur Co., S. A. E.

Representants de la UNION SULPHUR Co.,
de Nova York i de les RAFFINERIES INTER-
NATIONALES DE SOUFRE, de Marsella.

PRODUCTES GARANTITS

99 per 100 de puresa per els més importants
LABORATORIS D'AGRICULTURA

A D O B

Noves aplicacions del

SOFRE VERGE

99 per 100 de puresa com a

FERTILITZANT

INFORMES TÈCNICS: Secció agronòmica de la «Union Sulphur
Company, S. A. E.», Conde de Romanones, 3 i 5. — MADRID.

PREUS: Apartat 10. - TARRAGONA i oficines MADRID, Velázquez, 64, des del 1.º de gener 1921

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

La S. A. Elèctrica i Electroquímica de Caffaro

(12.000,000 DE CAPITAL) PREPARA:

la **POLS CAFFARO** a base d'oxiclòrur de coure, per a combatre el *mildiu*. Substitueix amb èxit al sulfat de coure i s'emplea com ell, però sense necessitat de calç. Es més econòmica, més adhesiva, més fàcil de preparar

la **RAMEINA CAFFARO** pels tractaments en sec contra el mildiu i la malura.

l'**ARSENIAT DE PLOM CAFFARO** per a destruir tots els insectes que mengen les parts verdes de les plantes. L'únic que no crema.

REPRESENTANT GENERAL:

Dr. JOSEP NOBILI : Aragó, 224, principal : Telèfon 5186 A.
BARCELONA

EDITORIAL CATALANA, S. A.

LLIBRES DE TOTA
MENA : MOSTRA-
RIS : CARTES
TARGES : TALO-
NARIS : FACTU-
RES : ESTATS

SECCIÓ D'IMPREMTA

Mallorca entre 257-259

Telèfon 58 G

BARCELONA

PUBLICACIONS
DE TOTA MENA
DE REVISTES
ESPECIALITAT
EN LES EDICIONS
CATALANES

CONSTRUCCIONS AGRARIES

OFICINA TÈCNICA

Projectes : Pressupostos : Avant-
projectes : Avant-pessupostos
Consultes : Estudis preliminars

Director: Cèsar Martinell

ARQUITECTE

BARCELONA

Rambla Catalunya, 57, 2.^{on}

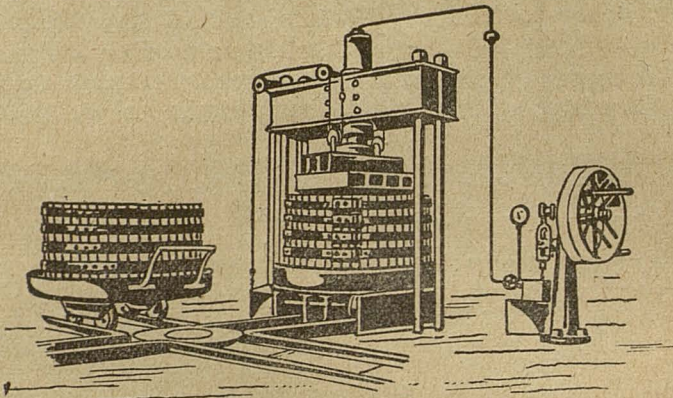
VALLS

Arrabal Castell, 47

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

GRANS FÀBRIQUES DUCHSCHER i C.^o

fundades l'any 1873 - WECKER - (Luxembourg)



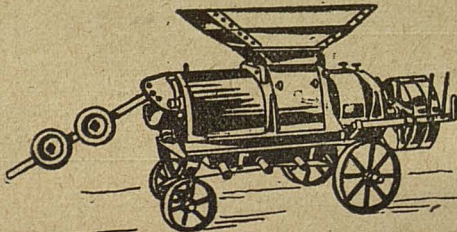
Premses "DUCHSCHER"

HIDRÀULIQUES PER A VI
HIDRÀULIQUES PER A OLI
TIPUS ESPECIALS PER A VI I OLI

Elevadors - Turbines - Trepitjadores - Derrapadores i Separadores mecàniques PAUL - Premses a mà - Mecàniques de grans diàmetres Bombes - Motors, etc., etc.

Premses contínues silencioses DUCHSCHER, varis tipus sobre peus i rodes.

Han batut el "Record" de producció i bon treball de quantes es coneixen en tota l'Espanya.



Treballen	MES
Expremen	MES
La càmera	MES
força i du-	
radera.	
Trinxen	MENYS
Exigeixen	MENYS
cuidado	
Fan molts	MENYS
baixos que	
els que es	
coneixen.	

Del certificat del Sindicat Agrícola de Valls (Tarragona) copiem :
 Respecte la premsa Contínua DUCHSCHER n.º 3, per els resultats obtinguts fins al present, podem assegurar que sa producció mínima és superior a la premsa MERCEDES en un 20 %, triturant bastant menys.

Projectes i modernes instal·lacions de Cellers i Molins d'Oli
 Casa Central :

GUILLERMO COTTI, Enginyer - Provença, 362 - Barcelona

Representant per a Catalunya, Aragó, Logroño e Illes Balears
LLUIS FELIU - Barcelona - Ripoll, 6

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

BESTIAR

Original Frison

Degut a la sequia persistent, el preu del bestiar s'ha rebaixat a Holanda. Procuri's vostè el seu bestiar directament, comprant-lo als cortalers. Enviï vostè les seves comandes o consultes a la

«**COOP, Vee-Afzetver**»
a **AKKRUM (Holanda)**

Dirigir la Correspondència a :

F. G. DOKTER
a **AKKRUM (Holanda)**

Preguem es prengui nota de no enviar les comandes o consultes a Mr. Zuuriber, mencionat en el llibre de reclam repartit durant la «Setmana Holandesa» a Madrid, per haver estat interrompudes totes les relacions amb dit senyor.



RAJOLS, TEULES, TOTXOS
maons (plens i buits), cairons, etc., deu vostè fabricar-los a màquina, a fi d'obtenir de la terra tot el seu rendiment.

La casa VILLALTA, de Barcelona, és la que millor podrà servir-lo en

MAQUINES, FORNS, ASSECADORS

i tot el que pertany a l'indústria ceràmica i de fabricació de materials per a construcció

Visiti o escrigui avui mateix a la **SECCIÓ A** de la casa

VDA. J. F. VILLALTA, S. EN C.
BARCELONA

Oficines.
Nou Sant Francisco, 28

Apartat correus, n.º 65
Telèfon 568 A

MOTORS I BOMBES **GARDNER**

INSTAL·LACIONS COMPLETES PER
A REGAR, FORÇA MOTRIU I AIXECA-
MENT D'AIGÜES, PER MITJÀ D'ELEC-
TRICITAT, GASOLINA O GAS POBRE

A. MAÑÉ JANÉ
(Successor de BADIA I MAÑÉ)

TRAFALGAR, 11

BARCELONA